

Менеджмент відновлення якості капіталу на машинобудівних підприємствах

Запропоновано єдиний комплекс процесів багаторівневого прогнозування та стратегічного планування підприємств машинобудівної галузі на основі розробленого алгоритму функціонування механізму управління багаторівневим відновленим процесом. Він ґрунтується на розподілі повноважень керівників і виконавців за робочими місцями, орієнтуючись на активізований трудовий потенціал, враховуючи забезпечення системи багаторівневої координації одиничних дій і функцій у виробничо-господарській сфері машинобудування, націленість на досягнення інтегрального економічного ефекту в матеріальному та інтелектуальному виробництвах. Розроблено і впроваджено моделі багаторівневого прогнозування економіки, орієнтуючись на специфіку машинобудівних підприємств щодо параметрів відновлення якості їхнього капіталу та включення діалектичної взаємодії двох елементів: варіантів стратегічної спрямованості машинобудівного підприємства та врахування прогнозів реакції багаторівневого середовища на ці процеси.

Метою статті є розробка методики менеджменту відновлення якості капіталу на машинобудівних підприємствах на основі використання багаторівневої системи.

Наукова новизна та практична цінність. Запропоновано модель структуроутворення в багаторівневному відтворювальному процесі за висхідним та спадним напрямками у вигляді введення контролю сукупності параметрів якості відновлення капіталу в машинобудуванні. З цією метою було розроблено алгоритм формування інтегрального економічного ефекту відновлення якості капіталу, який враховує саме параметри якості виробничого потенціалу та зовнішні чинники впливу, що дає змогу утворити єдину систему оптимального менеджменту виробничим процесом і забезпечити розширене відновлення основного капіталу підприємств машинобудівної галузі шляхом оптимізації процесу стратегічного менеджменту.

Ключові слова: менеджмент; відновлення; капітал; машинобудівні підприємства.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. В процесі прогнозування витрат, доходів і прибутку варто враховувати витрати і доходи як в національній, так і в іноземній валюті, залежно від того, де реалізується продукція: на внутрішньому або зовнішньому ринку. Водночас існує необхідність спрогнозувати співвідношення обмінного курсу країни до основних валют світу. Також необхідно враховувати і прогнозувати динаміку паритету купівельної спроможності національної валюти по відношенню до основних валют світової економіки (на сьогоднішній день – долара США і євро).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням менеджменту багаторівневого прогнозування відновлення якості капіталу в машинобудуванні присвячено значну кількість наукових праць, як вітчизняних, так і закордонних вчених, таких як: В.Буреннікова [1], В.Жмуденко, Р.Ліщук [4], Н.Красностанова [5], Т.Семенова, С.Кравченко [7], Р.Шуляр [8], В.Ярмоленко [9].

Метою статті є розробка методики менеджменту відновлення якості капіталу на машинобудівних підприємствах на основі використання багаторівневої системи.

Наукова новизна та практична значущість. Запропоновано модель структуроутворення в багаторівневному відтворювальному процесі за висхідним та спадним напрямками у вигляді введення контролю сукупності параметрів якості відновлення капіталу в машинобудуванні. З цією метою було розроблено алгоритм формування інтегрального економічного ефекту відновлення якості капіталу, який враховує саме параметри якості виробничого потенціалу та зовнішні чинники впливу, що дає змогу утворити єдину систему оптимального менеджменту виробничим процесом і забезпечити розширене відновлення основного капіталу підприємств машинобудівної галузі шляхом оптимізації процесу стратегічного менеджменту.

Викладення основного матеріалу досліджень. Залежно від умов повернення інвестицій і рентабельності вкладень на машинобудівних підприємствах розробка багатоваріантного сценарного прогнозування вимагає особливої уваги в процесі відновлення, враховуючи воєнний стан в країні. По зростанню конкурентоспроможності машинобудівних підприємств існує необхідність розробляти прогнози змін зовнішніх умов. У той же час необхідно враховувати, що інвестиції, залежно від їх розміру, напрямку та ефективності, здебільшого впливають на рівень і структуру конкурентоспроможності машинобудівних підприємств, змінюючи конкурентоспроможність певним чином, та на зовнішнє середовище; з підвищенням конкурентоспроможності рівень інвестицій буде

зростати, але доведеться суворо контролювати своїх конкурентів, щоб отримати пріоритет у ринковому середовищі. Прогнозування окупності та рентабельності інвестицій у розвиток конкурентоспроможності машинобудівних підприємств, а також їх ефективності та впливу на формування потенціалу конкурентоспроможності відіграє важливу роль під час розгляду можливості фінансування цих інвестицій як з внутрішніх джерел, так і від зовнішніх інвесторів.

Науково-технічний прогрес враховується не тільки при формуванні попиту на продукцію машинобудування, а й за прогнозування самого виробничого процесу, особливо під час інвестування в розвиток конкурентоспроможності. У той же час при прогнозуванні напрямку і результатів науково-технічного прогресу з боку виробництва необхідно ухвалювати такі рішення: чи має галузь машинобудування самостійно генерувати і впроваджувати передові досягнення науково-технічного прогресу, прагнути перевершити конкурентів у науково-технічній сфері; машинобудівні підприємства прагнуть якомога швидше адаптувати передові науково-технічні розробки і технології, створені сторонніми структурами і не обов'язково конкурентами (виробники ноу-хау, крім конкурентів, можуть мати різні типи структур, що займаються розробкою технічних і технологічних інновацій, які не мають застосування. Значну увагу в прогнозі варто приділити прогнозу розвитку промислових і технологічних поставок у розрізі основних видів, існують різні варіанти вибору провідних постачальників, враховуючи вітчизняних і зарубіжних, підкреслюючи такі важливі моменти: для забезпечення реалізації інвестиційних проєктів на належному рівні і з точки зору підвищення конкурентоспроможності виготовленої машинобудівної продукції, що надаються, для забезпечення повної інтеграції галузі; надійність і ритмічність виробничого і технічного постачання; доступність рівня цін на поставлені виробничі та технічні ресурси; здатність конкурентів блокувати (обмежувати) виробничі і технічні поставки, а також розробляти можливі заходи щодо підвищення рівня якості виготовлення машинобудівної продукції.

Існує необхідність враховувати можливість впливу на макроекономічну ситуацію в країні, зважаючи на воєнний стан в країні, зокрема рівня кон'юнктури в ринковому середовищі: значне підвищення інфляційних процесів у державі; суттєві зміни обсягу процедур фіскальної політики, режиму зовнішньої торгівлі, імпорتنих та експортних тарифів; посилення державного нагляду за використанням нормативно-законодавчої документації щодо впровадження систем менеджменту якості на машинобудівних підприємствах, нормативів охорони навколишнього середовища; суттєві корективи у виробничих відносинах та їх державний контроль; значне коливання цінової політики на машинобудівну продукцію; значні зрушення в експорті машинобудівної продукції та залученні іноземних інвестицій; підвищення рівня конкуренції з боку іноземних компаній, які пов'язані або непов'язані державним протекціонізмом; зміни в політичних і економічних процесах в країні; значне коливання зовнішніх регуляторів впливу; зміна рівня якості життя споживачів щодо купівельної спроможності; втручання зовнішніх регуляторів впливу на економічну ситуацію в країні, враховуючи зовнішній борг, залучення нових матеріальних позик тощо; базова технічна і технологічна перебудова держави та міжнародної економіки, враховуючи воєнний стан у країні; розширення глибоких і масштабних криз вітчизняної та світової економіки [1, 4, 5, 8].

Існує необхідність підприємствам машинобудівної галузі накопичити інтегрований економічний потенціал, зокрема наукового, технічного, фінансового, організаційного та управлінського характеру. Його використання дозволить швидко адаптуватися до кризових явищ, а також спрогнозувати інші фактори, які сприятимуть подоланню економічної кризи, за рахунок моніторингу, використовуючи метод прогнозного аналізу, який є складовою частиною розробленої оцінки ефективності господарської діяльності підприємства на основі використання, запропонованого автором, інтегрального показника економічного ефекту (ШПЕЕ). Запропонований метод може використовуватись як метод прогнозованих показників отримання рівня якості виготовленої машинобудівної продукції; максимально диверсифікувати виробництво, технології та економічну діяльність, сприяти швидкому накопиченню капіталу, розвивати перспективний капітал і скорочувати види діяльності, які виявилися недоцільними [3, 7, 9]. Розглянуті вище елементи багаторівневого довгострокового прогнозування економіки і відтворювального процесу на будь-якому підприємстві машинобудівної галузі і поєднаного з пошуками багатоваріантних планових питань стратегічного порядку в узагальненому концентрованому вигляді наведено в таблиці 1. У роботі проаналізовано та проведено апробацію різних методик з системи менеджменту відтворювальними процесами в промисловості, які базуються на «традиційному підході». Під час розробки прогнозу розвитку зовнішнього середовища варто аналізувати сильні та слабкі сторони внутрішнього середовища [4, 6, 8].

З наведеного вище можна зробити висновок, що необхідно впровадити у виробничу систему машинобудівних підприємств сучасну систему менеджменту якості, яка б враховувала зворотний зв'язок із ринковим середовищем та гнучко реагувала б на швидкозмінні вимоги споживача [1, 3]. Таким чином, будь-яке машинобудівне підприємство може мати централізований багаторівневий процес менеджменту на основі відновлення основного капіталу, враховуючи вплив воєнного стану на виробничу систему, зокрема відповідний процес у зовнішньому середовищі, де прогнозується зворотний зв'язок у вигляді реакції рішень стратегічного планування.

Перелік елементів багаторівневого довгострокового прогнозування економічних показників відновлення капіталу на машинобудівних підприємствах

№ з/п	Характеристика елемента прогнозування	Варіанти стратегічних планових рішень	Процеси, чинники, явища, які потребують особливої уваги під час прогнозування
1	2	3	4
1.	Прогнозування щодо товарів, які виготовляються будь-яким підприємством машинобудівної галузі	Виробництво продукції, яка вже освоєна; нова продукція або послуги на наявному устаткуванні; нова продукція або послуги на основі реконструкції, часткової і навіть повної заміни виробничих потужностей	Науково-технічний прогрес на стороні споживача; зміна стилю життя, смаків, переваг; структурні зрушення у складі населення за соціальними та національними групами, віком; потреби суспільства в продукції; потреби суспільства в проміжній продукції
2.	Прогнозування платоспроможності споживачів, які зацікавлені в продукції (або послугах) машинобудівного підприємства	Акцент на освоєну програму; переорієнтація на нову продукцію на базі існуючого обладнання; перехід на нову продукцію за умови модернізації, часткової або повної заміни обладнання	Динаміка номінальних і реальних доходів населення; зміна структури витрат споживачів; абсолютні витрати споживачів у розрізі їх груп і основної товарної номенклатури
3.	Прогнозування платоспроможності попиту на ринку на продукцію (послуги) підприємств машинобудівної галузі	Порівняння двох типів багатоваріантних прогнозів	Прогнозований обсяг реального попиту у розрізі основної номенклатури з його мінімальними і максимальними межами; прогнозований верхній і нижній рівень цін на машинобудівну продукцію в розрізі їх основної номенклатури; прогнозований обсяг платоспроможного попиту
4.	Найближчим часом необхідно спрогнозувати випуск номенклатури та асортименту машинобудівної продукції	Набір можливих варіантів підвищення конкурентоспроможності підприємств машинобудівної галузі в майбутньому	Нові технології; прогресивніша техніка; освоєння продукції вищого рівня та якості; добротність виготовлення; краща сировина
5.	Прогнозування вартісного об'єму реалізації продукції підприємств машинобудівної галузі	Визначення верхнього і нижнього рівнів продажів за об'ємом; визначення об'ємів продажів за верхньої та нижньої межі цін	Залежність об'ємів продажів від рівня цін; знаходження оптимального співвідношення обсягів продажів і рівнів цін у розрізі основної номенклатури
6.	Прогнозування витрат машино-будівного виробництва, реалізації, прибутку та рентабельності	Визначення варіантів витрат, прибутку, рентабельності у варіантах з верхнім і нижнім обсягом виробництва в розрізі основної номенклатури; визначення варіантів різних структур за номенклатурою	Знаходження оптимального об'єму машинобудівного виробництва; знаходження оптимальної структури виробництва в номенклатурному розрізі; прогнозування рівня податків і притриманих до них платежів
7.	Прогнозування: об'єму, вільного від обов'язків прибутку; величини прибутку, який міг бути використаний на розвиток машинобудівного підприємства у напрямі підвищення конкуренції	Варіанти інвестиційних проєктів у сфері розвитку конкурентоспроможності машинобудівних підприємств	Формування розвитку: науково-технічного потенціалу; трудового потенціалу; економічного потенціалу; природно-ресурсного потенціалу; організаційно-управлінського потенціалу
8.	Прогнозування доходів і витрат у: національній валюті; іноземній валюті	Варіанти комбінування витрат і доходів у національній та іноземній валютах при виборі постачальників і споживачів всередині країни та за її межами	Визначення валютного курсу і паритету купівельної спроможності; формування зовнішньо-торговельного режиму і встановлення митних зборів; можливості створення міжнародних фінансово-промислових груп з центрами управління в Україні

1	2	3	4
9.	Складання багатоваріантних сценарних прогнозів умов окупності та прибутковості інвестицій щодо розвитку конкурентоспроможності машинобудівних підприємств	Варіанти фінансування альтернативних інвестиційних проєктів задля підвищення конкурентоспроможності	Тенденції формування і розвитку інвестиційного клімату; інвестиційні проєкти конкурентів; економічна ефективність проєктів
10.	Прогнозування впливу НТП на розвиток виробництва на машинобудівних підприємствах	Прийняття стратегічних рішень: про самостійні науково-технічні розробки; про максимально швидку адаптацію науково-технічних розробок з боку держави	Тенденції НТП у сфері функціонування машинобудівного підприємства; тенденції НТП в суміжних галузях; науково-технічні розробки, результати яких можуть бути придбані; науково-технічні розробки конкурентів
11.	Прогнозування виробничо-технічних поставань у розрізі основної номенклатури	Альтернативний вибір кола постачальників та умов поставок	Якість наданих виробничо-технічних ресурсів; надійність і ритмічність поставань; прийнятність рівня цін на ресурси, що поставляються; можливість конкурентів скористатися поставаннями
12.	Врахування в процесі прогнозування різких змін у макроекономічній ситуації в країні і в кон'юнктурі світового ринку	Стратегічні рішення на предмет накопичення економічного потенціалу, який надає можливість реагувати на різкі зміни в довкіллі	Різкий стрибок інфляційних процесів; значні зміни в фіскальній політиці, зовнішньоторговельному режимі, ввізних і вивізних митах, у співвідношенні цін на товарні групи; істотні переміщення у вилученні капіталу і іноземних інвестиціях; посилення конкуренції з боку зарубіжних фірм; зміна політико-економічного курсу тощо

Варто звернути увагу, що впроваджується сучасна модель менеджменту щодо стратегічного планування для адаптації очікуваних процесів у багаторівневій економіці, які слугують зовнішнім середовищем, пов'язаним з машинобудівними підприємствами. Саме ж стратегічне планування розвитку машинобудівних підприємств має концентруватися не на визначенні параметрів відновлення якості капіталу, а на формуванні і розвитку інтегрованого економічного потенціалу, інакше кажучи, потенціалу конкурентоспроможності цілеспрямованих інвестицій. Інтеграція багаторівневого прогнозування і альтернативних варіантів стратегічного планування в єдиний комплекс має ґрунтуватися на принципі зворотного зв'язку між плануванням і прогнозуванням [2, 10]. Інвестиційні проєкти мають ґрунтуватися на науково-технічних розробках, техніко-економічних розрахунках, враховуючи підвищення якісних параметрів машинобудівної продукції. Наведене вище дає можливість вирішити інженерно-економічну проблему, яка в свою чергу покращить систему менеджменту на машинобудівному підприємстві. Побудова оптимального стратегічного планування на машинобудівному підприємстві і є вирішенням завдання оптимізації системи менеджменту і стратегічного планування. Запропонований науковий метод, орієнтований на конкретні суб'єкти, який заснований на принципі системного підходу та в свою чергу об'єднує процес взаємодії менеджменту і стратегічного планування.

Висновки. Запропоновано практичну реалізацію концепції параметрів відновлення якості капіталу, яка дозволяє досягти відчутних зрушень у структурі відтворювального процесу за умов застосування методики оцінки ефективності структурних змін в організаційній структурі машинобудування. Внесено проєкт розвитку організаційної структури управління до виробничого процесу, аналізуючи джерела прямого та непрямого впливу можливих негативних дій на ефективність організації структури управління, що оптимізує якісні параметри системи.

Список використаної літератури:

1. Буреннікова В. Важелі та механізми управління конкурентоспроможністю машинобудівних підприємств / В.Буреннікова, К.В. Гавриш // Sectoral research XXI: characteristics and features: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I Intern. Scient. and Theor. Conf., March 26. – Chicago, USA : European Scientific Platform, 2021. – P. 31–36.
2. Дослідження особливостей контролю якості виготовлення машинобудівної продукції / В.С. Єфіменко, О.В. Банзак, Г.В. Банзак, О.І. Леценко / Приладобудування та метрологія: сучасні проблеми, тенденції розвитку : матеріали V науково-практичної конференції. – Луцьк : Луцький національний технічний університет, 2022. – С. 31–32.

3. Різник О.О. Метод експертної оцінки контролю якості продукції на підприємствах машинобудівної галузі / О.О. Різник, Н.А. Єфіменко // Вісник ЧДТУ. – 2020. – № 4. – С. 162–170.
4. Жмуденко В.О. Оптимізація ресурсного потенціалу як стратегічний напрям розвитку підприємства / В.О. Жмуденко, Р.Ліщук // Економічний простір. – 2021. – № 165. – С. 70–75.
5. Красностанова Н.Е. Контролювання розвитку інноваційно активних підприємств / Н.Е. Красностанова, Н.В. Привалова // Бізнес Інформ. – 2019. – № 1. – С. 99–104.
6. Посохов І.М. Науково-методичні рекомендації з удосконалення конкурентоспроможності машинобудівного підприємства на підставі застосування інструментів ризик-менеджменту / І.М. Посохов, О.В. Чепижко, П.А. Падалка. – Економіка, фінанси, право. – 2022. – № 7. – С. 5–8.
7. Семенова Т.В. Оцінка економічного потенціалу підприємства в сучасних умовах / Т.В. Семенова, С.О. Кравченко // Сучасні проблеми обліку, аналізу, аудиту й оподаткування суб'єктів господарської діяльності: теоретичні, практичні та освітні аспекти : зб. наук. пр. за матеріалами IV Всеукр. наук.-практ. конф., 30–31 березня. – Дніпро : Нац. металург. акад. України, 2020. – С. 255–259.
8. Шуляр Р.В. Формування карти методів управління якістю як механізму гнучкості та адаптивності систем управління якістю бізнес-процесів машинобудівних підприємств на основі міжнародного досвіду / Р.В. Шуляр // Науковий вісник Ужгородського нац. ун-ту. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2020. – № 22. – С. 43–48.
9. Оновлений погляд на F-імпульси як індикатори спрямованості наслідків процесів функціонування складних систем на основі складових результативності / В.О. Ярмоленко, Н.В. Буреннікова, І.В. Завгородній, К.В. Гавриш // Modern engineering and innovative technologies. – 2021. – Issue 16, Part 04. – P. 67–76.
10. Universal Quality Control System on Machine-Building Enterprises / N.Yefimenko, M.Rajabzadeh, V.Zaloga and other // Advanced Manufacturing Processes IV (InterPartner–2022), September 6–9. – Odessa, 2022. – P. 391–392.

References:

1. Buriennikova, V. and Havrysh, K.V. (2021), «Vazheli ta mekhanizmy upravlinnia konkurentospromozhnistiu mashynobudivnykh pidpriemstv», *Sectoral research XXI: characteristics and features: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the I Intern. Scient. and Theor. Conf.*, March 26, European Scientific Platform, Chicago, USA, pp. 31–36.
2. Yefimenko, V.S., Banzak, O.V., Banzak, H.V. and Leshchenko, O.I. (2022), «Doslidzhennia osoblyvostei kontroliu yakosti vyhotovlennia mashynobudivnoi produktsii», *Pryladobuduvannia ta metrolohiia: suchasni problemy, tendentsii rozvytku*, materialy V naukovopraktychnoi konferentsii, Lutskiy natsionalnyi tekhnichnyi universytet, Lutsk, pp. 31–32.
3. Riznyk, O.O. and Yefimenko, N.A. (2020), «Metod ekspertnoi otsinky kontroliu yakosti produktsii na pidpriemstvakh mashynobudivnoi haluzi», *Visnyk ChDTU*, No. 4, pp. 162–170.
4. Zhmudenko, V.O. and Lishchuk, R. (2021), «Optimizatsiia resursnoho potentsialu yak stratehichnyi napriam rozvytku pidpriemstva», *Ekonomichnyi prostir*, No. 165, pp. 70–75.
5. Krasnostanova, N.E. and Pryvalova, N.V. (2019), «Kontroliuvannia rozvytku innovatsiino aktyvnykh pidpriemstv», *Biznes Inform*, No. 1, pp. 99–104.
6. Posokhov, I.M., Chepizhko, O.V. and Padalka, P.A. (2022), «Naukovo-metodychni rekomendatsii z udoskonalennia konkurentospromozhnosti mashynobudivnoho pidpriemstva na pidstavi zastosuvannia instrumentiv ryzyk-menedzhmentu», *Ekonomika, finansy, pravo*, No. 7, pp. 5–8.
7. Semenova, T.V. and Kravchenko, S.O. (2020), «Otsinka ekonomichnoho potentsialu pidpriemstva v suchasnykh umovakh», *Suchasni problemy obliku, analizu, audytu y opodatkuvannia subiektiv hospodarskoi diialnosti: teoretychni, praktychni ta osvitiivnski aspekty*, zb. nauk. pr. za materialamy IV Vseukr. nauk.-prakt. konf., 30–31 bereznia, Nats. metalurh. akad. Ukrainy, Dnipro, pp. 255–259.
8. Shuliar, R.V. (2020), «Formuvannia karty metodiv upravlinnia yakistiu yak mekhanizmu hnuchkosti ta adaptyvnosti system upravlinnia yakistiu biznes-protsesiv mashynobudivnykh pidpriemstv na osnovi mizhnarodnoho dosvidu», *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho nats. un-tu. Seriia Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, No. 22, pp. 43–48.
9. Yarmolenko, V.O., Buriennikova, N.V., Zavorodnii, I.V. and Havrysh, K.V. (2021), «Onovleni pohliad na F-impulsi yak indykatory spriamovanosti naslidkiv protsesiv funktsionuvannia skladnykh system na osnovi skladovykh rezultatyvnosti», *Modern engineering and innovative technologies*, Issue 16, Part 04, pp. 67–76.
10. Yefimenko, N., Rajabzadeh, M., Zaloga, V. et al. (2022), «Universal Quality Control System on Machine-Building Enterprises», *Advanced Manufacturing Processes IV (InterPartner–2022)*, September 6–9, Odessa, pp. 391–392.

Єфіменко Надія Анатоліївна – професор Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0002-2369-5373>.

Наукові інтереси:

- напрямки розвитку машинобудування;
- проблеми удосконалення та інтеграції систем якості виробничих і невиробничих підприємств;
- питання стандартизації та сертифікації.

Yefimenko N.A.

Management of capital renewal at machine-building enterprises

A unified set of processes for the enrichment forecasting and strategic planning of the enterprises of mechanical restlessness has been proposed based on the algorithm of the functioning of the mechanism for controlling the enrichment renewal process, which is based on the division of the main workers and workers at work places, focusing on activating labor potential, health care provision of a system of rich coordination of individual actions and functions. The industrial-state sector of mechanical engineering has a focus on achieving an integral economic effect in material and intellectual production.

The model of rich forecasting of the economy has been expanded and implemented, focusing on the specifics of machine-building enterprises based on the parameters of updating the capacity of their capital and the inclusion of dialectical interaction between the two meant: options for strategic directness of machine-building enterprises and informed forecasts of the reaction of the rich medium to these processes.

The purpose of this article is to develop the methodology for managing the renewal of capital in machine-building enterprises based on a vicarious storage system.

Scientific novelty and practical value. The model of structure formation in a rich creative process has been proposed for the upstream and downstream directions in order to introduce control over the totality of parameters for the renewal of capital in the machine industry. The algorithm was developed for the formation of an integral economic effect of renewing the capital's capacity, which is based on the very parameters of the generation potential and external officials, which allows us to create a single a system for optimal management of the manufacturing process and to ensure the expansion of the fixed capital renewal of machinery and equipment enterprises by optimizing the strategic management process.

Keywords: management; renewal; capital; machine-building enterprises.

Стаття надійшла до редакції 30.07.2024.